

Konkurrenceevnerådet (forskning og rum) den 23. maj 2024

SAMLENOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

Indhold

Rum

Punkt 3: Udveksling af synspunkter om kommende EU-rumlov	2
Punkt 4: Forberedelse af session til EU-ESA Rumrådet om europæisk rumpolitik	4
Punkt 4: Rådskonklusioner om at styrke Europas konkurrenceevne ved hjælp af rummet.....	6

7. maj 2024

**Uddannelses- og
Forskningsministeriet**

Forskning

Punkt 6: Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/1173 for så vidt angår et EuroHPC-initiativ for startupvirksomheder med henblik på at fremme den europæiske førerposition inden for pålidelig kunstig intelligens	9
Punkt 7: Rådshenstilling om forbedring af forskningssikkerheden.....	14
Punkt 8: Rådskonklusioner om omsætning af forskningsresultater samt styrkelse af forskning og innovation i samfundet.....	19
Punkt 9: Rådskonklusioner om ex-post evalueringen af Horisont 2020.....	22
Punkt 10: Orientende debat om forskning og innovation inden for avancerede materialer	25

Børsgade 4
Postboks 2135
1015 København K
Tel. 3392 9700

www.ufm.dk

CVR-nr. 1680 5408

Punkt 3: Udveksling af synspunkter om kommende EU-rumlov

- Drøftelse

KOM-dok foreligger ikke.

1. Resumé

Diskussionsoplægget er endnu ikke udsendt, så punktet er alene kendt på overskriftsniveau.

Der forventes, at formandskabet vil lægge op til en drøftelse af kommende forslag til en EU-rumlov, som forventes fremsat tidligst efter sommerpausen, sandsynligvis under den ny Europa-Kommission. Det forventes, at det overordnede formål med forslaget er at styrke udviklingen af det indre marked for rumsektoren gennem en harmonisering af regler og krav. Regeringen byder drøftelsen velkommen og finder det positivt, at Europa-Kommissionen vil fremsætte forslag til en EU-rumlov. Regeringen er enig i behovet for at regulere trafikken i rummet og mener, at dette skal ske uden at skade den europæiske rumindustri konkurrenceevne.

2. Baggrund

Rummet er over de senere år blevet mere tilgængeligt og anvendeligt for langt flere aktører end tidligere, og rumbaserede tjenester er i stigende grad vigtige for europæisk økonomi og en lang række af samfundsfunktioner. Den øgede aktivitet giver samtidigt en ekspotentielt stigende risiko for sammenstød og overbelastning af de mest brugte kredsløb i rummet. Antallet af registrerede cyberangreb på ruminfrastruktur har også set en voldsom stigning. Ligesom den øgede rumaktivitet gør det stadigt mere relevant af overveje rumaktiviteters aftryk på jordens miljø- og klima.

Hidtil er arbejdet med regulering af rummet hovedsageligt foregået i FN-regi og på nationalt niveau. Begge tilgange har dog sine begrænsninger, og siden 2020 har et bredt udvalg af rådskonklusioner og meddelelser fra Europa-Kommissionen efterspurgt en fælles EU-tilgang til trafikstyring i rummet.

3. Formål og indhold

Formålet med punktet er en politisk drøftelse af den kommende EU-rumlov.

Det forventes, at det overordnede formål med forslaget er at styrke udviklingen af det indre marked for rumsektoren gennem en harmonisering af regler og krav.

Det forventes, at rumloven vil bestå af tre søjler:

- Sikkerhed og bæredygtighed i rummet
- Modstandsdygtighed
- Bæredygtighed på jorden

Loven forventes at omfatte krav og regler for producenter af rumteknologi, udbydere af opsendelsestjenester, satellitoperatører og udbydere af rumbaserede tjenester. Loven forventes desuden at omfatte virksomheder fra tredjelande, der vil sælge ydelser i EU. Det forventes, at hovedparten af indholdet i loven vil bygge

på etablerede retningslinjer og praksis, som grundlæggende ligner krav, som centrale internationale partnere også anvender.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Ikke relevant.

8. Høring

Samlenotatet har været i høring i EU-specialudvalget for forskning med frist fredag den 3. maj 2024.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er forventningen, at medlemsstaterne vil bakke op drøftelserne.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen byder drøftelsen velkommen og finder det positivt, at Europa-Kommissionen vil fremsætte forslag til en EU-rumlov. Regeringen er enig i behovet for at regulere trafikken i rummet og mener, at dette skal ske uden at skade den europæiske rumindustri konkurrenceevne.

Punkt 4: Forberedelse af session til EU-ESA Rumrådet om europæisk rumpolitik

- Vedtagelse

KOM-dok foreligger ikke.

1. Resumé

Rådet skal godkende, at der afholdes EU-ESA rumråd i regi af rammeaftalen mellem EU og ESA fra 2004. Regeringen støtter afholdelse af rumrådet. Emnet for drøftelsen på rumrådet vil være det samme som emnet for rådskonklusionerne, der skal vedtages på Konkurrenceevnerådet – at styrke Europas konkurrenceevne ved hjælp af rummet.

2. Baggrund

Der er møde i EU-ESA Rumrådet den 23. maj 2024 på ministerniveau, hvor der vil være en politisk drøftelse om at styrke Europas konkurrenceevne vha. rummet. Dette er ligeledes emnet for rådskonklusionerne, der skal vedtages på Konkurrencerådet. En enslydende tekst forventes parallelt vedtaget i ministerråd for Den Europæiske Rumorganisation (ESA) i form af en ESA-resolution forud for EU-ESA rumrådet.

3. Formål og indhold

Formålet er formelt at godkende, at der afholdes et rumråd med ESA d. 23. maj 2024.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Ikke relevant.

8. Høring

Samlenotatet har været i høring i EU-specialudvalget for forskning med frist fredag den 3. maj 2024.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes at være opbakning til afholdelse af rumrådet.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter afholdelse af rumrådet, hvor emnet for rådskonklusionerne om at styrke Europas konkurrenceevne ved hjælp af rummet vil være genstand for en politisk drøftelse.

Punkt 5: Rådskonklusioner om at styrke Europas konkurrenceevne ved hjælp af rummet

- Vedtagelse
- Nyt notat

KOM nr. foreligger ikke.

1. Resumé

Rådskonklusionerne sætter fokus på, hvordan rummet bidrager til europæisk konkurrenceevne og til at løse samfundsudfordringer. Der peges bl.a. på, at ruminfrastrukturen spiller en stor rolle i udviklingen af politik og strategiske virkemidler. Rådskonklusionerne hilser fortsat vækst og diversificering af den europæiske rumsektor velkommen. Rådskonklusionerne sætter også fokus på, hvordan den europæiske rumsektors konkurrenceevne kan øges. Her peges bl.a. på fortsat at øge kendskabet til og udviklingen af mere tilgængelige rumdata, ligesom den private sektor opfordres til at øge investeringerne i den europæiske rumindustri. Endelig sætter rådskonklusionerne fokus på rummet som rygraden i at søge europæisk indflydelse på globalt plan, hvor en stærk europæisk rumsektor bl.a. fremhæves som en vigtig forudsætning.

Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne. Regeringen mener generelt, at tiltag til styrkelse af Europas konkurrenceevne ved hjælp af rummet skal være åbne og gennemsigtige. Regeringen finder diversificering af den europæiske rumsektor vigtig, da en rumsektor med flere aktører medvirker til at styrke konkurrenceevnen samt gør sektoren mere modstandsdygtig. Regeringen er enig i, at der er behov for at øge kendskabet til anvendelsesmuligheder af rumdata og finder det vigtigt, at der til stadighed arbejdes på at gøre rumdata relevante og lette at tilgå for flere brugere. Regeringen mener, at den europæiske rumorganisation (ESA) spiller en vigtig rolle i det europæiske rumøkosystem og er enig i, at tæt koordination mellem EU og ESA er vigtigt.

2. Baggrund

Rumsektoren har de seneste år været under forandring. En række nye teknologiske og forretningsmæssige koncepter har resulteret i kortere udviklingstid og signifikante reduktioner i omkostninger. Denne udvikling, som ofte betegnes "New Space", har gjort det muligt for langt flere lande og private virksomheder at engagere sig i rumaktiviteter. Hertil kommer, at det moderne samfunds afhængighed af satellitdata til alt fra vejrmonitorering, miljø og landbrug til transport, sikkerhed, kommunikation og banktransaktioner har øget rumsektorens strategiske betydning og dermed incitamentet til at investere i rumsektoren. Samlet set har den udvikling medført en stigende international konkurrence i rumsektoren.

Rådskonklusionerne om at styrke Europas konkurrenceevne ved hjælp af rummet vil parallelt med vedtagelse i Konkurrenceevnerådet blive vedtaget som resolution i regi af ESA.

3. Formål og indhold

Rådskonklusionerne sætter fokus på, hvordan rummet bidrager til den europæiske konkurrenceevne og til at løse samfundsudfordringer. I den forbindelse fremhæver rådskonklusionerne rummets betydning for konkurrenceevnen, sikkerhed og beslutningstagning. Det understreges endvidere, at rumkapabiliteter spiller en nøglerolle i udviklingen af politik og virkemidler. Det fremhæves også, at rummet bidrager til vækst, og at rumsektoren har et stort innovativt og kommercielt potentiale. Rådskonklusionerne byder derfor fortsat vækst og diversificering af europæisk New Space velkommen og understreger, at rumsektoren har potentiale til at løfte Europas økonomi og konkurrenceevne.

Rådskonklusionerne sætter også fokus på, hvordan den europæiske rumsektors konkurrenceevne kan øges. Blandt andet fremhæves behovet for at øge kendskabet til at bruge rumdata og udvikle mere tilgængelige og anvendelige data. Desuden betones behovet for, at den private sektor påtager sig risiko. Rådskonklusionerne imødeser, at flere offentlige indkøb af tjenester overdrager ansvaret for rummissioner til private virksomheder. Fordelene ved at anvende aggregeret efterspørgsel og ankerkundeindkøbsordninger fremhæves af rådskonklusionerne, som også understreger vigtigheden af transparente udbudsprocesser, som understøtter en diversificeret og innovativ europæisk rumindustri. Den private sektor opfordres til at øge investeringerne i rumindustrien og støtte 'disruptive' innovation, ligesom små- og mellemstore virksomheders bidrag til innovation fremhæves. Rådskonklusionerne anerkender, at stabilitet og forudsigelighed tilskynder til flere private investeringer. Endvidere fremhæver rådskonklusionerne vigtigheden af rumforskning og dens positive afsmitning på økonomien.

Endelig sætter rådskonklusionerne fokus på rummet som rygraden i at søge europæisk indflydelse på globalt plan. Rådskonklusionerne fremhæver i den sammenhæng, at et tæt samarbejde mellem ESA, EU og dets medlemsstater er en fordel for rumsektoren, samt at rumsektoren styrker den europæiske økonomis globale position. Rådet er desuden overbevist om behovet for, at man fra europæisk side arbejder for regler og praksisser for bl.a. at bidrage til et bæredygtigt rummiljø. Rådskonklusionerne fremhæver endvidere vigtigheden af, at rumsystemer kan bidrage til at beskytte kritisk infrastruktur og anerkender det presserende behov for at styrke europæisk autonomi med hensyn til sikkerhed og modstanddygtighed i rummet.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Vedtagelsen af rådskonklusioner har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Indholdet i konklusionerne kan dog senere blive udmøntet i konkrete retsakter, der kan medføre økonomiske konsekvenser. Der vil blive foretaget en særskilt vurdering af dette ved fremsættelsen af sådanne retsakter.

8. Høring

Samlenotatet har været i høring i EU-specialudvalget for forskning med frist fredag den 3. maj 2024.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning til vedtagelse af rådskonklusionerne.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne. Generelt anser regeringen det for vigtigt, at styrkelsen af Europas konkurrenceevne ved hjælp af rummet sker gennem åbne og gennemsigtige tiltag.

Regeringen finder rådskonklusionernes fokus på at diversificere den europæiske rumsektor vigtig, da en rumsektor med flere aktører styrker konkurrenceevnen samt gør den europæiske rumsektor mere modstandsdygtig.

Regeringen er enig i, at der er behov for at øge kendskabet til rumdataenes anvendelsesmuligheder og finder det vigtigt, at der til stadighed arbejdes på at gøre rumdata lette at tilgå.

Regeringen mener, at ESA spiller en vigtig rolle i det europæiske rumøkosystem og er enig i, at tæt koordinering mellem EU og ESA er vigtigt.

Punkt 6: Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/1173 for så vidt angår et EuroHPC-initiativ for startupvirksomheder med henblik på at fremme den europæiske førerposition inden for pålidelig kunstig intelligens

- Politisk enighed

KOM(2024) 29

Revideret udgave af grund- og nærhedsnotat af den 7. februar 2024 forud for rådsmøde den 23. maj 2024. Nye afsnit er markeret med en streg i margenen.

Rådets forordning er på til generel indstilling på Konkurrenceevnerådet (forskning/rum) den 23. maj 2024.

1. Resumé

Europa-Kommissionen har ved KOM(2024) 29 af den 26. januar 2024 (dansk sprogversion den 12. februar 2024) præsenteret ændringsforslag til EuroHPC-rådsforordning, som har til formål at understøtte den europæiske førerposition inden for pålidelig kunstig intelligens.

Med Europa-Kommissionens ændringsforslag vil EuroHPC JU få til opgave – foruden det eksisterende formål – at etablere såkaldte AI-fabrikker eller nærmere bestemt kunstig intelligens-optimerede supercomputere, som skal fungere som "one-stop-shop" for brugerne. AI-fabrikkerne skal være med til at realisere potentialet i kunstig intelligens ved at samle kompetencer og ressourcer inden for maskinlæring og træning af store kunstig intelligens-modeller.

Regeringen byder ændringsforslaget til EuroHPC velkommen og støtter ambitionen om en fælles europæisk tilgang til at fremme udbredelsen af kunstig intelligens i regi af de europæiske supercomputere.

Regeringen er tilfreds med, at den eksisterende ledelsesstruktur for EuroHPC JU, som vedtaget i Rådets forordning (EU) nr. 2021/1173 om oprettelse af et fællesforetagende for europæisk højtydende databehandling respekteres med ændringsforslaget.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen præsenterede sit forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/1173 for så vidt angår et EuroHPC-initiativ for start-upvirksomheder med henblik på at fremme den europæiske førerposition inden for pålidelig kunstig intelligens den 26. januar 2024. Forslaget er oversendt til Rådet den 12. februar 2024 i dansk sprogversion. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF-artikel 187 og artikel 188, stk. 1.

Ændringsforslaget indgår i Europa-Kommissionens kunstig intelligens-innovationspakke præsenteret den 24. januar 2024, som er særligt målrettet europæiske start-ups og SMV'er inden for udviklingen af pålidelig kunstig intelligens. Pakken er et supplement til aftalen om EU's kunstig intelligens-forordning fra december 2023, som sætter fælles regler for kunstig intelligens systemer og modeller på det

indre marked og dermed støtter udviklingen, udbredelsen og anvendelsen af pålidelig kunstig intelligens i EU.

Ændringsforslaget blev varslet af formand for Europa-Kommissionen Ursula von der Leyen i talen om Unionens tilstand i 2023, hvor et nyt initiativ til at stille Unionens supercomputerkapacitet til rådighed for innovative europæiske start-ups inden for kunstig intelligens blev præsenteret.

3. Formål og indhold

Forslaget er en udvidelse af den eksisterende EuroHPC JU, der blev oprettet i oktober 2018 og senere justeret i 2021. EuroHPC's overordnede formål er at udvikle, idriftsætte, udbygge og vedligeholde en integreret supercomputer- og datainfrastruktur i verdensklasse i Unionen. Det overordnede formål for EuroHPC er at udvikle og understøtte et konkurrencedygtigt og innovativt økosystem med højtydende databehandling. Den foreslåede ændring af rådsforordningen udvider således anvendelsesområdet ved at føje et mål til fællesforetagendets eksisterende seks mål: at udvikle og drive AI-fabrikker til støtte for den videre udvikling af et særdeles konkurrencedygtigt og innovativt økosystem for kunstig intelligens i Unionen.

Nærmere bestemt betyder AI-fabrikker ifølge forslaget kunstig intelligens-optimerede supercomputere, som skal fungere som en *"one-stop-shop"* for brugerne. AI-fabrikkerne skal være med til at realisere potentialet i kunstig intelligens ved at samle kompetencer og ressourcer inden for maskinlæring og træning af store kunstig intelligens-modeller.

Af mere konkrete aktiviteter som AI-fabrikkerne skal varetages kan nævnes:

- Erhvervelse, opgradering og drift af EuroHPC-supercomputer til kunstig intelligens, som er placeret sammen med store datacentre eller forbundet til datacentre via højhastighedsnet. Dette med henblik på hurtig maskinlæring og træning af store AI-modeller til generelle formål.
- Adgang til supercomputere eller EuroHPC-supercomputere, som er opgraderet til kunstig intelligens, herunder at udbrede brugen heraf til et stort antal offentlige og private brugere, bl.a. start-ups og små og mellemstore virksomheder.
- Drift af centraliserede og distribuerede centre for supercomputere til kunstig intelligens, som skal støtte økosystemet for kunstig intelligens i start-ups og forskning og innovation.
- Drift af supercomputer-venlige programmeringsfaciliteter.
- Tiltrække, samle og uddanne talenter til at udvikle deres kompetencer og færdigheder inden for brug af EuroHPC-supercomputere til kunstig intelligens.
- Interaktion med andre kunstig intelligens-fabrikker, gøre deres tjenester tilgængelige på tværs af Europa og samarbejde med EuroHPC-kompetencecentre og -ekspertisecentre og med Unionens relevante AI-initiativer.

Med den foreslåede ændring vil Europa-Kommissionen særligt gøre det muligt for EuroHPC JU at stille sin supercomputerkapacitet til rådighed for innovative europæiske start-ups med henblik på at fremme udvikling, test og validering af AI-løsninger. Derudover skal ændringen muliggøre træning og udvikling af pålidelige og etiske AI-modeller og -systemer til almen brug i stor skala med henblik på at styrke Europas konkurrenceevne og industrigrundlag inden for kunstig intelligens.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2021/1173 for så vidt angår et EuroHPC-initiativ for startupvirksomheder med henblik på at fremme den europæiske førerposition inden for pålidelig kunstig intelligens vedtages ved den særlige lovgivningsprocedure, hvor Europa-Parlamentet skal høres. Rådet er ikke retligt forpligtet til at følge Europa-Parlamentets udtalelse.

Europa-Parlamentet vedtog 24. april 2024 sin udtalelse om forslaget. I dette kommer Europa-Parlamentet med en række specifikke ændringsforslag, angående bæredygtighed og energieffektivitet samt troværdig og etisk anvendelse af kunstig intelligens i regi af EuroHPC.

Formandskabet har vurderet, at flere af Europa-Parlamentets bemærkninger allerede indgår i udkast til den ændrede rådsforordning eller i stedet bør adresseres i den eksisterende ledelsesstruktur for EuroHPC JU. Af den grund er Europa-Parlamentets bemærkninger ikke indarbejdet.

5. Nærhedsprincippet

Europa-Kommissionen anfører, at Rådets forordning om EuroHPC (EU) 2021/1173 er i overensstemmelse med nærhedsprincippet, da formålet er at styrke forsknings- og innovationskapaciteten, anskaffelse af supercomputere og kvantecomputere og adgang til service- og datainfrastruktur inden for højtydende databehandling og kvante-computing i hele Unionen. Europa-Kommissionen vurderer, at dette ikke i tilstrækkelig grad vil kunne opfyldes af medlemsstaterne samtidig med, at der fastholdes en kritisk masse og unødige dobbeltinvesteringer undgås.

Den foreslåede ændring vil gøre det muligt for EuroHPC JU at stille sin supercomputerkapacitet til rådighed for bl.a. innovative europæiske start-ups med henblik på at fremme udvikling, test og validering af AI-løsninger. Europa-Kommissionen vurderer, at en sådan fælles indsats på EU-plan kan styrke Unionens økonomiske sikkerhed og teknologiske suverænit. Derudover kan Europa-Kommissionen anvende værktøjer og lovgivningsmæssige beføjelser til at udforme globale regler og standarder inden for kunstig intelligens og samtidig bidrage væsentligt til udbredelsen af kunstig intelligens inden for europæisk industri, forskning og offentlige tjenester.

Regeringen er enig i vurderingen af, at nærhedsprincippet er overholdt.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Statsfinansielle konsekvenser

For så vidt angår de statsfinansielle konsekvenser indeholder Europa-Kommissionens forslag til ændring af den eksisterende rådsforordning ikke tilførsel af yderligere midler. De forslåede ændringer vil skulle finde sted inden for eksisterende ramme af EuroHPC JU. Såfremt en medlemsstat vælger at etablere en AI-fabrik, vil der være krav om 50 pct. medfinansiering.

EuroHPC JU finansieres under EU's flerårige finansielle ramme for perioden 2021-2027 gennem programmerne Digitalt Europa, Connecting Europe Faciliteten og Horisont Europa. Det danske bidrag udgør cirka 2 pct. til EU-budgettet.

Erhvervs- og samfundsøkonomiske konsekvenser

Hvad angår erhvervs- og samfundsøkonomiske konsekvenser, anfører Europa-Kommissionen, at forslaget vil gavne medlemsstater, videnskabelige brugere af HPC, industri (herunder start-ups og SMV'er), supercomputercentre og borgere.

8. Høring

Forslaget til ændring af Rådets forordning blev sendt i skriftlig høring den 1. februar i EU-specialudvalget for forskning og EU-specialudvalget for Digitalisering med frist den 23. februar 2024. Der er modtaget høringssvar fra Akademikerne, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Industri og Forbrugerrådet Tænk. Der henvises til grund- og nærhedsnotat af den 7. februar 2024.

Samlenotatet har været i høring i EU-specialudvalget for forskning med frist fredag den 3. maj 2024. Der er ikke indkommet høringssvar.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at det foreliggende dokument vil blive budt velkommen og støttet af alle medlemsstater.

En række medlemsstater har arbejdet for at få indarbejdet en ambition om energieffektivitet og bæredygtighed, hvilke ikke er imødekommet af formandskabet, idet det kunne give en konkurrencefordel for nogle MS ift. andre pga. dels geografisk placering, dels eksisterende, nationalt energisystemmiks

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen byder ændringsforslaget til EuroHPC velkommen og støtter ambitionen om en fælles europæisk tilgang til at fremme udbredelsen af pålidelig kunstig intelligens i regi af de europæiske supercomputere. Regeringen er derfor positiv over for forslaget, som sætter ambitiøse mål for anvendelsen af kunstig intelligens i Europa. Regeringen finder, at forslaget harmonerer med de eksisterende rammer og initiativer i EuroHPC JU.

Regeringen anser kunstig intelligens som en af de afgørende teknologier, som kan være med til at understøtte EU's konkurrenceevne, velstand og

grønne omstilling. Af den grund finder regeringen, at forslaget skal ses i en større, strategisk ramme for kunstig intelligens, hvilket kan medføre et øget national dansk fokus på kunstig intelligens og de europæiske supercomputere, særligt blandt virksomheder.

Regeringen er således tilfreds med, at hele økosystemet er nævnt i udkast til rådets forordning. Samtidig med at samtlige brugeres adgang til de europæiske supercomputere respekteres og faciliteres.

Regeringen er tilfreds med, at den eksisterende ledelsesstruktur for EuroHPC JU respekteres, som vedtaget i Rådets forordning (EU) nr. 2021/1173 om oprettelse af et fællesforetagende for europæisk højtydende databehandling.

Regeringen beklager, at bæredygtighed og energieffektivitet ikke er indarbejdet i ændringen, men anerkender samtidig at det ikke har været muligt at tilvejebringe et kompromis.

Regeringen understreger, at forslaget ikke foregriber forhandlingerne om EU's næste flerårige finansielle ramme efter 2027.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Ændringsforslaget er en justering af Rådets forordning (EU) nr. 2021/1173, som blev forelagt til forhandlingsoplæg den 21. maj 2021 i forbindelse med forelæggelse af rådsmødet for Konkurrenceevne – forskning og rum den 28. maj 2021.

Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat den 7. marts 2024.

Punkt 7: Rådshenstilling om forbedring af forskningssikkerheden

- Vedtagelse

KOM (2024) 26

Revideret udgave af grund- og nærhedsnotat af den 13. marts forud for råds-møde den 23. maj 2024. Nye afsnit er markeret med en streg i marginen.

Henstillingen ventes vedtaget på Konkurrenceevnerådet (forskning/rum) den 23. maj 2024.

1. Resumé

Europa-Kommissionen (KOM) har ved KOM (2024) 26 af 24. januar 2024 (dansk sprogversion den 19. februar 2024) præsenteret sit forslag til rådshenstilling om forbedring af forskningssikkerheden.

Formålet med forslaget er at hjælpe medlemsstater, herunder videregående uddannelsesinstitutioner og forskningsorganisationer, både offentlige og private, med at håndtere sikkerhedsrisici i forbindelse med forskning. Dette med henblik på, at aktiviteter inden for forskning, innovation og videregående uddannelse ikke misbruges eller indfanges på en måde, der på sigt påvirker EU og medlemsstaternes sikkerhed eller er uetiske.

Regeringen støtter en klog, balanceret og realistisk EU-tilgang til internationalt samarbejde med større opmærksomhed på etiske og sikkerhedsmæssige risici og dilemmaer. Regeringen støtter et stærkere fokus på forskningssikkerhed, og EU's strategiske interesser i internationalt forsknings- og innovationssamarbejde. Internationalt samarbejde bør dog fortsat have som mantra "så åbent som muligt, så lukket som nødvendigt".

Regeringen finder, at den nuværende balance i henstillingen i forhold til åbenhed og påpasselighed er tilfredsstillende. Regeringen er tilfreds med, at eksisterende strukturer i videst udstrækning søges anvendt i forhold til afrapportering og monitorering. Dette gør sig ligeledes gældende for et eventuelt europæisk ekspertise-center for forskningssikkerhed, hvor eksisterende rammer og aktiviteter indtænkes.

Endelig bemærker regeringen, at henstillingen vurderes at flugte godt med det danske arbejde i regi af Udvalg om retningslinjer for internationale forsknings- og innovationssamarbejde (URIS).

2. Baggrund

Europa-Kommissionen præsenterede den 24. januar 2024 pakken for økonomisk sikkerhed. Pakken har til formål at understøtte EU's økonomiske sikkerhed, samtidig med at åbenheden for handel, investeringer og forskning i EU opretholdes i overensstemmelse med den europæiske strategi for økonomisk sikkerhed fra juni 2023. Pakken indeholder 1) En meddelelse om den økonomiske sikkerhedsstrategi, 2) forslag til revideret investeringscreeningsforordning, 3) hvidbog om eksportkontrol, 4) hvidbog om udgående investeringer, 5) hvidbog om forskning og

udvikling inden for teknologier med dobbelt anvendelse og 6) rådshenstilling om forskningssikkerhed. Rådets henstilling om forbedring af forskningssikkerheden (KOM (2024) 26 af 24. januar 2014) (dansk sprogversion den 19. februar 2024) repræsenterer pakkens fokus på beskyttelse som led i at opnå økonomisk sikkerhed. Der udarbejdes særskilte grund- og nærhedsnotater for pakkens elementer.

Europa-Kommissionens forslag til henstilling supplerer og fortsætter det arbejde, der har været i gang, siden Europa-Kommissionen offentliggjorde sin meddelelse om den globale tilgang til forskning og innovation i maj 2021. Hertil kommer råds-konklusioner fra september 2021, hvor der blev sat en retning for arbejdet med at tackle udenlandsk indblanding i forskning og innovation.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF, artikel 182 stk. 5 og 292. I henhold til TEUF, artikel 182, stk. 5 kan aktiviteter i det flerårige rammeprogram suppleres ved at give Europa-Parlamentet og Rådet mulighed for efter den almindelige lovgivningsprocedure og efter høring af Det Økonomiske og Sociale Udvalg at fastsætte foranstaltninger, der er nødvendige til gennemførelsen af det europæiske forskningsrum. Artikel 292 i TEUF udgør retsgrundlaget for Rådets vedtagelse af henstillinger på grundlag af forslag fra Kommissionen. Initiativet indeholder ikke bindende forpligtelser for medlemsstaterne.

3. Formål og indhold

Åbenhed, internationalt samarbejde og akademisk frihed udgør kernen i forskning og innovation, men i lyset af voksende internationale spændinger er teknologi, forskning og innovation blevet af større sikkerhedsmæssig relevans. Europa-Kommissionen anerkender, at flere medlemsstater allerede har igangsat eller er langt i forhold til at adressere forskningssikkerhed på nationalt plan. Europa-Kommissionen påpeger samtidig, at kendskabet til disse risici ikke er ensartet i alle medlemsstater, hvilke skaber sårbarheder, der let kan udnyttes.

I henstillingen defineres "forskningssikkerhed" som:

- uønsket overførsel af kritisk viden, knowhow og teknologi, der kan påvirke EU's og medlemsstaternes sikkerhed, f.eks. hvis den kanaliseres til militære formål i tredjelande.
- ondsindet indflydelse på forskning, hvor denne forskning kan instrumentaliseres af eller fra tredjelande med henblik på at udbrede visse narrativer eller tilskynde til selvcensur blandt studerende og forskere, hvilket krænker den akademiske frihed og forskningsintegriteten i EU.
- etiske eller integritetsmæssige overtrædelser, hvor teknologier anvendes til at undertrykke eller undergrave grundlæggende værdier, både i og uden for EU.

Formålet med forslaget til henstilling er således at hjælpe medlemsstater, herunder de videregående uddannelsesinstitutioner og forskningsorganisationer, med at håndtere sikkerhedsrisici i forbindelse med forskning og innovation. Dette med henblik på, at aktiviteter inden for forskning, innovation og videregående uddannelse ikke misbruges eller indfanges på en måde, der på sigt påvirker EU's og

medlemsstaternes sikkerhed eller er uetiske. Elementer i henstillingen er relevante for virksomheders engagement, men der peges samtidig på behovet for yderligere dialog i forhold til forskningssikkerhed.

Henstillingen opstiller indledningsvist en række principper for ansvarlig internationalisering, herunder:

- Den akademiske frihed og institutionernes autonomi skal fortsat fremmes og beskyttes.
- Internationalt samarbejde med tredjelande skal fortsætte under mantraet "så åbent som muligt, så lukket som nødvendigt".
- Med en risikobaseret tilgang skal der vedtages politikker, der er landeafhængige samtidig med, at alle former for forskelsbehandling og stigmatisering, både direkte og indirekte, skal undgås.

Henstillingen indeholder en række henstillinger, der er målrettet fire typer af aktører:

- Henstillinger rettet mod offentlige myndigheder i medlemsstaterne om at indgå i en dialog med sektoren, tilgå forskningssikkerhed tværministerielt, tilbyde rådgivning til institutioner og organisationer og udarbejde specifikke trusselvurderinger.
- Henstillinger rettet mod nationale forskningsfinansierende organisationer om at skærpe fokus på forskningssikkerhed i de projekter, der ydes finansiering til, og afkræve af ansøgere, at disse vurderer risikoprofilen af de projekter, der søges om finansiering til.
- Henstillinger rettet mod forskningsudøvende institutioner i medlemsstaterne om at rette opmærksomheden på risici i internationale samarbejder, indføre procedurer for baggrundstjek af internationale partnere, etablere en sikkerhedsorganisation, indtænke sikkerhed i rekruttering af nye medarbejdere og beskytte kritisk teknologi fysisk og digitalt.
- Henstillinger rettet mod EU's egne tjenester om at etablere et europæisk ekspertisecenter for forskningssikkerhed, udarbejde værktøjer til sektoren for at kunne understøtte konkrete sikkerhedsforanstaltninger og følge medlemsstaternes gennemførelse af henstillingerne.

Der henstilles til, at medlemsstaterne gennemfører sikkerhedsforanstaltningerne beskrevet i henstillingen så hurtigt som praktisk muligt. De fremskridt, der gøres med gennemførelsen af denne henstilling, vil blive fulgt af Europa-Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne og efter høring af de berørte interessenter. Europa-Kommissionen vil aflægge rapport til Rådet hvert andet år.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse om henstillingen foreligger ikke.

5. Nærhedsprincippet

Der er tale om et forslag til en rådshenstilling, som ikke er juridisk bindende. Medlemsstaternes forpligtelser er således ikke bindende, og hver medlemsstat vælger selv sin tilgang.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Henstillingen har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Henstillingen har ikke i sig selv statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser. I det omfang henstillingen senere udmøntes i konkrete initiativer, vil det skulle vurderes, om det vil medføre statsfinansielle, samfundsøkonomiske eller erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Andre konsekvenser

Henstillingen skønnes ikke i sig selv at medføre administrative konsekvenser for Danmark.

8. Høring

Forslaget til rådshenstilling blev sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget for henholdsvis forskning, handelspolitik samt konkurrenceevne, vækst og forbrugerspørgsmål med frist den 20. februar 2024. Der er modtaget høringssvar fra Aarhus Universitet, Aalborg Universitet, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Industri, Dansk Metal og Lægemiddelindustriforeningen. Der henvises til grund- og nærhedsnotat af den 20. februar 2024.

Samlenotatet har været i høring i EU-specialudvalget for forskning med frist fredag den 3. maj 2024. Der er indkommet høringssvar fra Danske Universiteter.

Danske Universiteter

Danske Universiteter havde gerne set, at 'En segmenteret og klar tilgang til forskningen kunne lette den risikobaserede tilgang, f.eks. ved en klar definition og friholdelse af grundforskningen' under formål.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at det foreliggende dokument bliver budt velkommen og at medlemsstaterne kan tilslutte sig. Der har blandt en række medlemsstater været fokus på, at der opnås den rette balance i forhold til princippet om "så åbent som muligt, så lukket som nødvendigt" samtidig med, at der er proportionalitet i anbefalingerne til medlemsstaterne. Endelig har der været udtrykt bekymring i forhold til rækkevidden og derved medlemsstaternes kapacitet til at udfolde arbejdet med forskningssikkerhed.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter forslag til henstilling, hvor der er opnået en klar terminologi og den nødvendige balance mellem ambitionsniveau og kapacitetsspørgsmål.

Regeringen støtter en klog, balanceret og realistisk EU-tilgang til internationalt samarbejde med opmærksomhed på etiske og sikkerhedsmæssige risici og

dilemmaer. Regeringen understreger behovet for et stærkere fokus på forskningssikkerhed, og EU's strategiske interesser i internationalt forsknings- og innovationssamarbejde. Internationalt samarbejde bør dog fortsat operere under mantræet "så åbent som muligt, så lukket som nødvendigt".

Regeringen finder, at den nuværende balance i henstillingen i forhold til åbenhed og påpasselighed er tilfredsstillende. Regeringen er tilfreds med, at eksisterende strukturer i videst udstrækning søges anvendt i forhold til afrapportering og monitorering. Dette gør sig ligeledes gældende for et eventuelt europæisk ekspertisecenter for forskningssikkerhed, hvor eksisterende rammer og aktiviteter indtænkes.

Endelig bemærker regeringen, at henstillingen vurderes at flugte godt med det danske arbejde i regi af Udvalg om retningslinjer for internationale forsknings- og innovationssamarbejde (URIS).

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Grund- og nærhedsnotat blev oversendt den 13. marts 2024.

Punkt 8: Rådskonklusioner om omsætning af forskningsresultater samt styrkelse af forskning og innovation i samfundet

- Vedtagelse
- Nyt notat

KOM nr. foreligger ikke.

1. Resumé

Rådskonklusionernes fokus er på, hvorledes EU's vidensudnyttelse kan styrkes med henblik på at styrke EU's industrielle konkurrenceevne samt bidrage til den grønne omstilling og den digitale omstilling af samfundet.

Rådskonklusionerne er på dagsordenen for rådsmødet (forskning og rum) den 23. maj 2024 med henblik på vedtagelse. Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne og finder det overordnet positivt, at der er fokus på, at den viden, der skabes via offentlig finansieret forskning, omsættes til værdi for samfundet.

2. Baggrund

Det belgiske formandskab har fremlagt udkast til rådskonklusioner om vidensudnyttelse af forskningsresultater; et emne der er blevet drøftet jævnligt de seneste år. Udkast til rådskonklusionerne adresserer det uudnyttede potentiale i værdikæden – at mere forskning fra viden- og uddannelsesinstitutioner omsættes til innovation, kommercialisering og vækst til gavn for erhvervslivet og samfundet.

Udkast til rådskonklusioner relaterer sig til én ud af seks politiske hovedprioriteter under det belgiske formandskab i form af styrket konkurrenceevne i EU, hvor fokus på vidensudnyttelse af forskningsresultater er et konkret, understøttende initiativ.

3. Formål og indhold

Rådskonklusionernes fokus er på, hvorledes EU's vidensudnyttelse kan styrkes med henblik på at styrke EU's industrielle konkurrenceevne samt bidrage til den grønne omstilling og den digitale omstilling af samfundet.

Det understreges i rådskonklusionerne, at EU har fremragende forskning bl.a. med hensyn til kvalitet, originalitet, gennemslagskraft og internationalt samarbejde. Dette er et resultat af vedvarende støtte til forsknings- og innovationsaktiviteter via bl.a. det europæiske rammeprogram for forskning- og innovation, herunder grundforskning og anvendt forskning, gennem fremme af forskningssamarbejde, iværksætteri, startups og opskalering. Samtidig påpeges det, at EU står over for en udfordring i forhold til at omsætte forskningsresultater til samfundsmæssig brug, økonomisk værdi samt fastholde viden inden for EU.

Udfordringerne med omsætning af viden adresseres i rådskonklusioner under to overskrifter: 1) styrke evner og kompetencer inden for vidensudnyttelse og 2) udvikle en kultur med fokus på omsætning af viden.

Styrke evner og kompetencer inden for vidensudnyttelse

Medlemsstaterne inviteres i rådskonklusionerne til bl.a. at:

- Forbinde forskellige aktører, herunder f.eks. teknologicentre, inkubatorer og innovationsplatforme mhp. at øge og forbedre optag af nye opfindelser og nyskabelser.
- Sikre anerkendelse af innovative offentlige indkøb.

I udkastet til rådskonklusionerne inviteres Europa-Kommissionen bl.a. til at:

- Analysere tilstrækkeligheden og effektiviteten af EU's finansieringsinstrumenter, som understøtter aktiviteter inden for vidensudnyttelse.
- Forbedre synergien mellem en række af EU's investeringsfonde, herunder Horisont Europa, Digital Europa-Programmet, Erasmus+, strukturfonde og Den Europæiske Forsvarsfond.
- Foreslå en definition og præsentere en kortlægning af brugernes behov for teknologiinfrastrukturer inden medio 2025.

I udkastet inviteres Europa-Kommissionen og medlemsstaterne bl.a. til at:

- Udforske mulighederne for at stimulere omsætning af viden på nationalt, regionalt og lokalt niveau.
- Undersøge mulighederne for at give adgang til risikovillig kapital til særligt spin-off, start-ups, scale-ups og SMV'er.
- Styrke viden- og teknologioverførsel igennem facilitatorer såsom tech trans-kontorer.

Udvikle en kultur med fokus på omsætning af viden

Medlemsstaterne inviteres i rådskonklusionerne til bl.a. at:

- vedtage rammer, der letter forskningsinstitutioners og forskeres strategiske forvaltning af intellektuelle aktiver og dermed muliggør åben videnskab og åben innovationspraksis, videnoverførsel og valorisering.

I udkastet inviteres Europa-Kommissionen og medlemsstaterne bl.a. til at:

- Indtænke "*quadruple helix*"-modellen (den akademiske verden, det offentlige, erhvervslivet og civilsamfundet) tidligt i forsknings- og innovationsprocesserne.
- Støtte organisatoriske ændringer hen imod mere attraktive og bæredygtige karrierer inden for og uden for den akademiske verden, hvilket fremmer en iværksættertankegang.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Vedtagelsen af rådskonklusioner har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Indholdet i konklusionerne kan dog senere blive udmøntet i konkrete retsakter, der kan medføre økonomiske konsekvenser. Der vil blive foretaget en særskilt vurdering af dette ved fremsættelsen af sådanne retsakter.

8. Høring

Samlenotatet har været i høring i EU-specialudvalget for forskning med frist fredag den 3. maj 2024. Der er ikke indkommet høringsvar.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning til vedtagelsen af rådskonklusionerne.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne. Regeringen vurderer, at udkastet harmonerer godt med de overordnede rammer og retning for Danmarks forsknings- og innovationsøkosystem.

Regeringen finder det overordnet positivt, at der er fokus på, at den viden, der skabes via offentlig finansieret forskning, omsættes til værdi for samfundet.

Regeringen bemærkes, at rådskonklusionerne ikke foregriber forhandlingerne af den kommende flerårige finansielle ramme

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for Folketingets Europaudvalg.

Punkt 9: Rådskonklusioner om ex-post evalueringen af Horisont 2020

- Vedtagelse
- Nyt notat

KOM nr. foreligger ikke.

1. Resumé

Det belgiske formandskab har fremlagt udkast til rådskonklusioner som svar på Europa-Kommissionens ex-post evaluering af EU's rammeprogram for forskning og innovation i perioden 2014-2020, Horisont 2020.

Rådskonklusionerne om ex-post evalueringen af Horisont 2020 uddrager de mest relevante læringspunkter og afgiver brede retningsanvisninger for fremtiden. Dog uden at foregribe forhandlinger om den kommende flerårige finansielle ramme og det næste rammeprogram for forskning og innovation (FP10) og det arbejde, som allerede finder sted i andet regi, herunder den igangværende midtvejsevaluering af det nuværende rammeprogram for forskning og innovation, Horisont Europa.

Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne. Regeringen finder, at rådskonklusionerne flugter fint med dansk holdning på en række punkter, herunder vigtigheden af at støtte fremragende forskning igennem Det Europæiske Forskningsråd og Marie Skłodowska-Curie-aktioner, forbedre synergien mellem relevante innovationsprogrammer og bedre data- og evidensunderstøttende facilitering med henblik på at fremme effekten af investeringerne

Rådskonklusionerne er på dagsordenen for rådsmødet (forskning og rum) den 23. maj 2024 med henblik på vedtagelse. Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne.

2. Baggrund

Ultimo januar offentliggjorde Europa-Kommissionen ex-post evalueringen af Horisont 2020. Rapporten konkluderer, at Horisont 2020 har haft stor indflydelse på EU's økonomi og samfundsmæssige udvikling. Rapporten understreger vigtigheden af interdisciplinært og europæisk samarbejde som en af styrkerne bag Horisont 2020. Rådskonklusionerne er medlemsstaternes reaktion på Europa-Kommissionens rapport.

3. Formål og indhold

Rådskonklusionerne om ex-post evalueringen af Horisont 2020 uddrager de mest relevante læringspunkter og afgiver brede retningsanvisninger for fremtiden. Dog uden at foregribe forhandlinger om den kommende flerårige finansielle ramme og det næste rammeprogram for forskning og innovation (FP10) og det arbejde, som allerede finder sted i andet regi, herunder den igangværende midtvejsevaluering af Horisont Europa.

Rådskonklusionerne adresserer kerneprincipperne bag rammeprogrammet for forskning og innovation, videnskabelig og samfundsmæssig gennemslagskraft, økonomisk effekt, synergier med andre EU-programmer, støtte til det europæiske

forskningsrum, bredere deltagelse i rammeprogrammet for forskning og innovation samt implementering og monitorering.

Overordnet understreges rammeprogrammets afgørende rolle som det centrale instrument på EU-plan til at støtte forskning og innovation, herunder rammeprogrammets merværdi ved at muliggøre forsknings- og innovationsaktiviteter, især forskningssamarbejde.

I udkastet til rådskonklusionerne inviteres Europa-Kommissionen bl.a. til at:

- Udforske mulige veje til at udnytte og udbrede succesen bag Det Europæiske Forskningsråd og Marie Skłodowska-Curie-aktioner med henblik på at fremme videnskabelig topkvalitet og forbedret kompetencer og karrierer for europæiske forskere.
- Forbedre synergien mellem relevante innovationsprogrammer, bl.a. for at undgå duplikering af instrumenter og aktiviteter.
- Analysere årsagerne til ubalance mellem køn blandt deltagerne i rammeprogrammet samt overveje tiltag til at støtte kvindelige forskere, entreprenører og evaluatore. Derudover anbefales det, at der er et fortsat fokus på at integrere kønsdimensionen i forskning og innovation.
- Styrke internationalt samarbejde i tråd med EU's principper for internationalt samarbejde og i lyset af EU's tilgang til åben strategisk autonomi. Dette med øje for balancen mellem åben forskning og behovet for fokus på øget forskningssikkerhed.
- Vurdere og præsentere muligheder for en mere effektiv tilgang til at mindske skellet mellem medlemsstater, som hjemtager henholdsvis flest og færrest midler fra rammeprogrammet.
- Undersøge nye mulige veje til at nedbringe lave succesrater for ansøgerne samt fejlrationerne i finansierede EU-projekter.
- Inddrage og forbedre dataindsamling og kvalitet heraf i forbindelse med fremtidige evalueringer.

I udkastet inviteres Europa-Kommissionen og medlemsstaterne bl.a. til at:

- Udforske veje til at udvide formål og anvendelse af '*Seal of Excellence*', som giver medlemsstater mulighed for på frivillig basis at tildele støtte bl.a. fra strukturfonde til projekter, der har opfyldt minimumskravene, men som ikke kunne blive finansieret under det pågældende opslag pga. budgetmæssige begrænsninger.
- Udarbejde en vision for finansieringslandskabet på tværs af EU, nationalt og regionalt med det formål bl.a. at simplificere og sammentænke.
- Facilitere adgang til forskningsinfrastrukturer og skabe bedre synergi mellem europæisk, national og regional finansiering mhp. at sikre økonomisk bæredygtig drift på linje med anbefalingerne fra det europæiske strategiske forum for forskningsinfrastruktur (ESFRI).
- Fortsat styrkelse af de nationale kontaktpunkter, som rådgiver potentielle ansøgere og får adgang til tidlig information og viden fra Europa-Kommissionen og dyrker netværk med organisationer i de resterende medlemsstater.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Vedtagelsen af rådskonklusioner har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Indholdet i konklusionerne kan dog senere blive udmøntet i konkrete retsakter, der kan medføre økonomiske konsekvenser. Der vil blive foretaget en særskilt vurdering af dette ved fremsættelsen af sådanne retsakter.

8. Høring

Samlenotatet har været i høring i EU-specialudvalget for forskning med frist fredag den 3. maj 2024.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Vedtagelsen af rådskonklusioner har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne. Regeringen finder, at rådskonklusionerne flugter med dansk holdning på en række punkter, herunder vigtigheden af at støtte fremragende forskning igennem Det Europæiske Forskningsråd og Marie Skłodowska-Curie-aktioner, forbedre synergien mellem relevante innovationsprogrammer og bedre data- og evidensunderstøttende facilitering med henblik på at fremme effekten af investeringerne

Regeringen støtter, at rådskonklusionerne ikke foregriber forhandlingerne af den kommende flerårige finansielle ramme og kun behandler relevante læringspunkter og angiver brede retningsanvisninger for fremtiden.

Regeringen forholder sig positivt til, at den fælleseuropæiske målsætning om at investere 3 pct. af BNP i forskning og innovation fremgår tydeligt af rådskonklusionerne. Regeringen finder samtidig, at medlemsstaternes forsknings- og innovationssystemer er forskellige, men at udvikling og fremme af de nationale forsknings- og innovationssystemer afhænger af løbende nationale investeringer og målrettede reformer af nationale systemer, hvor EU's rammeprogrammer for forskning og innovation først og fremmest kan medvirke som en motiverende faktor.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt for udvalget.

Punkt 10: Orientende debat om forskning og innovation inden for avancerede materialer

- Drøftelse
- Nyt notat

KOM-dokument foreligger ikke.

1. Resumé

Det forventes, at formandskabet vil lægge op til en drøftelse af, hvilken rolle forskning og innovation har inden for avancerede materialer. Der er ikke modtaget materiale til punktet, men drøftelserne forventes at tage udgangspunkt i Europa-Kommissionens meddelelse om avancerede materialer til opnåelse af industrielt lederskab.

Regeringen ser generelt positivt på drøftelser og erfaringsudvekslinger, som har til hensigt at sætte fokus på, hvordan forskning og innovation kan bidrage til fremme EU's konkurrenceevne og industrielle lederskab.

2. Baggrund

Europa-Kommissionen præsenterede den 27. februar en meddelelse om avancerede materialer. Meddelelsen sigter mod at skabe et økosystem for avancerede materialer i Europa, der sikrer lederskab på området. For at realisere dette peger Europa-Kommissionen på tre områder: 1) Prioriteter inden for forskning og innovation for avancerede materialer skal koordineres i en europæisk tilgang samtidig med, at private investeringer øges væsentligt, 2) innovative virksomheder og SMV'er skal støttes ift. design og testning af materialer, og 3) bredere og hurtigere udbredelse af avancerede materialer skal fungere som markeds-katalysatorer for 'twin transition' samt øge EU's modstandsdygtighed og økonomiske sikkerhed. Fordelt på fem søjler identificerer Europa-Kommissionen 14 tiltag, som adresserer udfordringer såsom et fragmenteret forsknings- og innovationssystem, et stigende private investeringsbehov, langvarige innovationsprocesser og et utilstrækkeligt digitaliseringsniveau og mangel på teknologiske infrastrukturer.

Meddelelsen forventes behandlet under ungarsk formandskab i 2. halvår 2024.

3. Formål og indhold

Formandskabet har lagt op til en drøftelse af forskning og innovation inden for avancerede materialer. Emnet afspejler meddelelsen om avancerede materialer, der blev offentliggjort af Europa-Kommissionen den 27. februar.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Ikke relevant.

5. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

7. Konsekvenser

Ikke relevant.

8. Høring

Samlenotatet har været i høring i EU-specialudvalget for forskning med frist fredag den 3. maj 2024. Der er ikke indkommet høringssvar.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er forventningen, at medlemsstaterne vil bakke op om drøftelserne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen bakker op om drøftelsen. Regeringen ser generelt positivt på drøftelser og erfaringsudvekslinger, som har til hensigt at sætte fokus på, hvordan forskning og innovation kan bidrage til at fremme EU's konkurrenceevne og industrielle lederskab.

Regeringen finder, at avancerede materialer kan have en rolle i forhold til samfundets store udfordringer, herunder inden for fødevarer, energi, transport, sundhed og miljø.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere være forelagt Folketingets Europaudvalg.